

Szerkesztői szállítás:

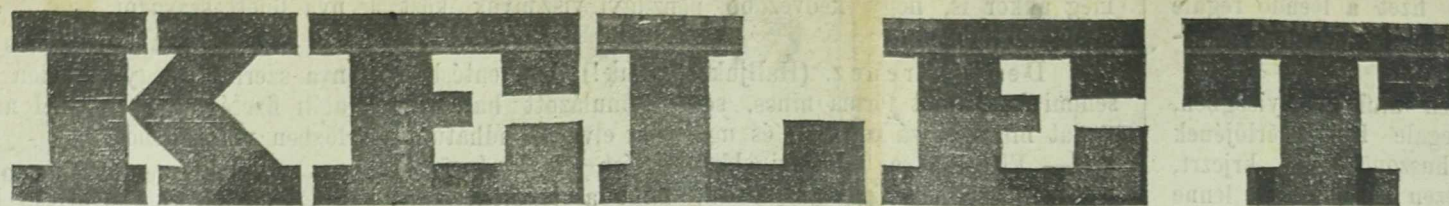
Belső-farkasutca 55. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értekezések díjaztatnak. Kéziratok nem adtnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hóra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.**Kiadó-hivatal:**

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppel Alajosnál (Wollzeile 22.)
„ Haasensteint és Voglertnél (Neue Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-tér 9 szám emelet.)

„KELET“**előfizetési feltételei:**

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.**Az udvartelkekről szóló törvényjavaslat és Tordamegye felirata.**

(X.) Tévesek a felirat kiindulási pontjai, mert a törvényjavaslatot a jogelmélet merev szempontjából bírálja, s mert az udvartelki birtokviszonyt, az idők során bekövetkezett tények megtagadásával egyedül haszonbéri viszonyt véli tekinthetni.

Feleslegesnek tartjuk vitatni azt, hogy az úrbéri és evvel kapcsolatos ügyekben nem egyedül a merev jogelmélet lehet irányadó, mert kétségtelen az, hogy politikai sajtóságos átalakulásunk fatuma az, hogy az úrbéri ügyeket nemcsak a jogelmélet, hanem az adott viszonyok szerint kell mérlegelnünk, még pedig akként, hogy iránytűnknek az adott viszonyok polusa felé kell hajlania, a jogelmélet pedig e részben csak arra taníthat, hogy miként kerülhetjük ki az adott irányban itt a zátonyt és amott a veszélyes szirteket.

Ki ebben kételkedik, gondoljon arra, hogy volt-e valamely jogi alapja a jobbágyi tartozások megszüntetésének, s ezen hiány dacára volt-e egyetlen makacs fő, ki a jobbágyfelszabadulás jogi ténye ellen reakciót kívánt volna kifejteni?

A jogelmélet előtt miként állhatnának meg a tagosítási és kisajátítási törvények is, és ki merné vagy akarná ezen üdvös intézményeket megtámadni?

Fatumnak mondók ezen helyzetet, de azt el kell fogadnunk, és pedig oly elszántsággal, hogy minden szükséges áldozatot meghozzunk a végett, hogy oly kérdések, mint az úrbériek, melyek egy részben a jogelmélet tiprásával intézhetők csak el, minél előbb megszűnjének létezni.

A jogelméletnek nagyobb veszélye nem lehet, mint ha ily kérdések hosszasan tartják zavarban a jogi fogalmakat.

Téves továbbá a felirat azon érve, hogy az udvartelki t.-javaslatot sem az úrbériséget rendező 1836-beli, sem az úrbéri tartozásokat megszüntető 1848-beli t.-cikkre alapítani nem lehet. Tévesnek mondjuk, mert bár tény az, hogy az 1836-beli magyarországi és az 1846—7-beli erdélyi úrbéri törvény a majorsági birtokot semminemű szabályozás alá nem vette, s abban a földesúr rendelkezési jogát semmi részben nem korlátozta, de e mellett az is tagadhatatlan, hogy a tulajdonos földesúr és az udvartelki birtokos közt a személyi jogra vonatkozólag tényleg éppen az a viszony állott fenn, mely a földesúr és jobbágyai közt létezett, azaz: az udvartelki birtokos éppen úgy jobbágya volt földesúrnak, mint az, ki Magyarországon 1816-ban és Erdélyben 1819—20-ban conscribáltatott. Ki tagadhatná ugyanis azt, hogy a volt földesúrnak meg volt saját törvényhatósága az udvartelki birtokos irányában; a tartozásokat éppen úgy hajtotta fel rajta, mint jobbágyain, szóval: hogy köztük oly jogviszony létezett, mely a tulajdonos és bérlője közti jogviszonynak csak némely kiváló esetben felelt meg.

Igy állott a kérdés akkor, midőn az 1848-beli IX. t.-cikk erejénél fogva Magyarországon az úrbéri és azt pótló szerződés alapján addig gyakorlatban volt szolgálatok, robot-, dézma- és pénzbeli fizetések megszüntetve lettek, és midőn az 1848-beli erdélyi IV. t.-cikk az úrbériségeken fekvő úri szolgálat, dézma- és pénzfizetések kisajátításáról meghozatott.

Egy tekintet e t.-cikkekre bárkit meggyőzhet arról, hogy bárha az erdélyi t.-cikk csak az úrbériségeken fekvő úri szolgálatok kisajátítását tárgyalta, de a magyarországi függő kérdésnek maradt az, hogy mi történjék a házas zsellérekkel, mi a háztalanokkal, mi a majorsági zsellérek telkeivel, és mi végül azokkal a majorsági földekkel, melyek valamely jobbágy vagy majorsági zsellér kezén voltak robotszerű tartozások fejében.

Az 1848-beli rohamos első rendbeli törvényhozásnak nem volt ideje, vagy talán csak későbbi időnek kívánta fentartani annak meghatározását, hogy mik voltak voltaképp a megszüntetett tartozások.

Ily állásában ez ügynek ült össze az 1848-beli első képviselőház, melyben már Erdély képviselői is megjelentek, s melynek teendője volt az átalakult viszonyok szerint a két hazát törvényeiben is egyesíteni, s Erdély — már az egyesülési törvényekben kimondott elvvel fogva — sem számíthatott, valamint egyebekben, úgy az úrbéri ügyekben oly külön intézkedésekre, melyek az úrbéri kapcsolatot maradványait itt más elvek szerint rendezték volna, mint ott.

A kárpótlás kifizetése a nemzeti becsület védpaisza alá volt helyezve, s már a képviselőház intézkedni kívánt ez iránt.

Ezt megelőzőleg meg kelle határozni azt, mi volt az, minek kárpótlását az állam magára vállalta, azaz: meg kelle határozni a felszabadult terület és tartozások tárgyát.

Ezen szükségnek kívánt volt az akkori törvényhozás megfelelni, midőn 1848. sept. 21-dikén Deák Ferencz, akkori igazságügyminiszternek azon törvényjavaslatát kezdte tárgyalni, melyet ő a szőlő-dézmáról, a zsellérekéről, a dohánykertészsegekről és a kisebb kir. haszonvételekről a képviselőház elébe terjesztett; s hogy e törvényjavaslat törvényerejére nem emelkedett, egyedüli oka az volt, mert a nemzet és a trón közti szakadás bármily törvény hozatalát lehetlenné tette.

Fel kelle hoznunk e tényeket azon állítás czáfolása céljából, mintha az igazságügyminiszter azon ténye, hogy az udvartelkekről törv.-javaslatot terjesztett a ház elébe, az úrbéri ügyek törvényszerinti állására alapítható egyáltalában nem lenne.

De ha szinte lenne is ezen állításnak valamely alapja, e törvényjavaslat előterjesztésére már az is elég ok, hogy az abszolút korszak törvényhozása a megváltható tartozások létezését nemcsak elvileg fogadta el, mint azt az 1848-beli képviselőház tette, hanem ezen tartozások megváltását teméntelen esetben keresztül is vitte, s most ezen eseteknek számba nem vételével, a még el nem döntött eseteket egészen új, mondhatni retrograd elvek szerint dönteni el és egyszerre azt mondani ki, mit Szepes- és Tordamegye kimondani jónak látott, hogy t. i. udvartelkekről egyedül haszonbéri viszony állhat fenn, valóban nem lenne egyéb, mint a nép jogérzetének helyes irányban fejlődését hosszú időre lehetlenné tenni.

Ezekből kifolyólag merjük állítani, hogy elégséges államcél létezik arra, hogy az 1848-beli törvényhozás intentionának e részben elég legyen téve, hogy az úrbéri nyiltparancsok határozatlanságai elenyészetté legyenek, s különösen az udvartelki birtokok iránti jogviszony a birtokos és a volt földesúr között a múlt és jövő kívánalmait, s a jog és méltányosság elvei szerint minél előbb szabályoztassanak.

Azonban, midőn állítjuk, hogy Tordamegye felirata nem helyesítható indokokra támaszkodik, és zárkérésében sem pártolható, távol állunk attól, hogy a fenforgó törvényjavaslatot olyanok tartanók, melyek tárgyban a jog és méltányosság egyeztetése által nehéz feladatát úgy oldotta volna meg, hogy ellene szólni nem lehetne, sőt nem kellene, sőt a menyiben terünk és időnk megengedi, megkísérjük azt egy jövő alkalommal főbb vonásaiban bírálat alá venni.

BELFÖLD.**A kolozsvári ügyvéd-egylet fölirata az első foku bíróságok rendezése tárgyában.**

Főméltóságú magyar királyi Igazságügyminister ur!

Az első folyamodási bíróságok rendezése tárgyában bátrak vagyunk jelen felterjesztésünkkel a főméltóságú magyar kir. Igazságügyminiszter ur elé járulni.

Ösztönöz a felszólalásra azon sajnos tapasztalat, hogy a bíróságok számának és székhelyének meghatározásánál egyéni és helyi specialis érdekek töreksezenek a közérdeket háttérbe szorítani.

A szönyegen levő szervezésnél nézetünk szerint az általános közjó követelménye levén mindenek felett szem előtt tartandó, nem helyesíthatjuk a helyhatóságok és egyesek azon törekvését, mely némely bíróságoknak eddigi székhelyeiken megtartására, illetőleg a törvényszékek szaporítására irányul.

Különösen a Királyhágon inneni részekre nézve mentől kevesebb számú törvényszéket tartunk szükségesnek.

Ebbeli nézetünk helyességét az itteni sajtóságos viszonyok és körülmények s az e téren tett tapasztalatok oly nyomatékosan igazolják, hogy részletes indokolásba bocsátkozni felesleges.

Csak néhány körülmény felemlítésére szorítkozunk.

Kétséget nem szenvedhet, hogy a tervbe vett reform sikeres és áldásos hatású úgy leendő, ha elméleti és gyakorlati jogtudományban egyaránt jártas, feddhetlen jellemű férfakkal fognak a bírói állomások betölteni, és ha a bírói tagok független állást és tisztességes megélhetést biztosító ellátásban részesülendek.

E feltételek aránytalanul nagyszámú törvényszékek mellett nehezen teljesülhetnek.

Különösen Erdélyben bírói tisztre minden tekintetben minősült alapos képzettségű szakfőfiakat nagy mennyiségben alig találhatni.

Nálunk a múlt rendszer embereire nem lehet nagy eredményt számítani.

A megszüntetett csász. kir. törvénykezés idejéből kevés alkalmazható egyén maradt rendelkezésre, mert Erdélyben ama rendszer törvénykezési hivatalnokait nem bennszülöttek, hanem többnyire idegenek képezték, kik a politikai viszonyok változtatásával saját országukba visszatávoztak.

A jelenlegi törvényszékek tagjai, a kiveendő kivételével, nagybárra nem bírnak teljes minősítéssel a bírói tisztre.

Törvénykezési állapotainkra visszatérve, azon tapasztalatot vagyunk kénytelenek bevallani, hogy az igazságszolgáltatás Erdélyben a leggyorsabb, legolcsóbb és legmegnyugtatóbb azon egyébb tekintetben szomorító időszakban vala, a midőn Erdély legkevesebb számú törvényszéki kerületre volt felosztva; de midőn a törvényszékek köztudomásilag célszerűen valának berendezve.

Ha a külsőben álló bírói szervezésnél főirányul nem az szolgálandó, hogy kevés számú, de célszerűen berendezett törvényszékek állittassanak fel; ha azon törekvés fog érvényre emelkedni, hogy ezen országrész minden nagyobb városában egymás közvetlen közelében törvényszékek szerveztessenek: ez esetben mai silány és tarthatatlan törvénykezési állapotunkon változtatva és javítva nem leendő.

(Vége köv.)

Vélemény

a kolozsvár-városi bor-regale jövedelmeztetése és a kincstári bor-fogyasztási adó beszedése illetőleg kezelése érdekében.

A t. városi képviselő testület asztalán fekszik egy ide vonatkozó bizottsági javaslat, melylyel sokban meg egyezik alábbi soraim tartalma, s mely a közelebbi tartandó képviselői ülésben valószínűleg tárgyalatni fog. Ezért kívánom tehát a t. szerkesztő ur engedelmével e tárgyat becses lapjának hasábjain szellőztetni, annál is inkább, mivel illetékes helyen szóval nem tehetem azt, nem lévén képviselő.

A város bor-regale című jövedelme jelenben a kincstári bor-fogyasztási adó beszedésével együttesen keblől kezelés alatt állván, csak úgy hirtelenében minden előleges hirdetés nélkül e helyett más kezelési rendszert állítani, nézetem szerint, nem lehet, de igen egy pár hó múlva, például 1871 Szt.-Györgynaptól kezdve, mely naptól fogva az előbb érintett együttes keblől kezelés alatt levő városi bor-regalet és kincstári borfogyasztási adót elválasztva egymástól a következőleg vélném kezelendőnek.

I. A városi bor-regale, a folyó 1871-ik év április 24-től kezdve 3—6 évre nyilvános árverés és zárt-ajánlat útján haszonbérbe adandó lenne a következő elvek szerint:

a) Minden e városon királyi és községi adót fizető polgár árulhat maga vagy biztosa által, akár hol vett vagy termelt bort úgy nagyban, mint kicsinyben.

b) A nagyban az az 5 vedren és azon felüli mennyiségben áruolt vagy áruoltat nem fizet a leendő regale haszonbérletnek más díjt, mint az alábbi f. pont alatt érintett 10 vagy 20 ftot.

c) A kicsinyben az az 5 vedren aluli mennyiségben, bort-mérő vagy mérető fizet a regale haszonbérletének minden elárúsított veder bor után huszonöt o. é. krjczrt, bor-áruási jog díjának címén; s ezen díj beszédése lenne tulajdonképp a haszonbér tárgya.

d) E haszonbérleti tárgy árverezésekor alapul véve részint azon jövedelmet, mit a város e jogáért az 50-es években kapott haszonbérlet után, részint a kebli kezelés által eredményezett 3 utóbbi évi e című bevételt, de alapul véve továbbá mindenféle haszonbérlet emelkedését; a közép számítás szerinti legelőszöb felkiáltási ár lehetne 10,000 frt, sőt lehetne mint a bizottság javasolja 12,000 frt.

e) A legtöbbet ígérés által haszonbérletvé vált egyén kellő biztosíték mellett, fizetni fogja a városnak az általa megígért összegben felül ennek 5%-ját a városi nyugdíj alap részére.

f) Az előbbeni e) pont alatti kötelezettség terhének könnyítéséül haszonbérlet fel lenne jogosítandó arra, hogy minden e városban levő vagy leendő oly boráros vagy áruoltatótól, ki nagyban üzi a bor-kereskedést és így nem fizeti a 25 kr. bor-áruási jog díját, vehessen egy bizonyos összeget például 10 — vagy 20 frtot, városi nyugdíj jövedék címén.

A városi bor-regalenak ily módon az az haszonbérlet után leendő hasznosítását indokolják a következők:

1. A naponta növekedő községi kiadások mulhatlanul megkövetelik, hogy a város realitái s minden jövedelmi forrása minél dúsabb eredményt mutassanak fel, a czél pedig inkább elérhető haszonbér, mint kebli kezelés által.

2. A városi bor-regale is egy nevezetes jövedelem forrása, de kellőleg nem jövedelmezett a miatt, hogy a kincstári bor-fogyasztási adóval együttesen keblileg kezeltetett, ennél fogva el kell választani egymástól és a bor-regalet haszonbérlet után minél jobban jövedelmeztetni s ez által eszközölni azt, hogy a jövedelem fedezhesse a szükséges kiadásokat, a nélkül, hogy a polgárok zsebtét igénybe kelljen venni vagy ha igen is, de kisebb mérvben mint most.

3. De kebli kezelés mellett, a legjobb akarat dacára sem kerülhetők ki a gyakori visszaélések, melyeket elkövetni nagyon sok bor-áros, vagy áruoltató hajlandó; míg a haszonbérlet az ily esetekben és egyénekkel szemben szigorubbant fog eljárni, mert saját érdekét védelmezi s ez által közvetve a haszonbér tárgya értékben növekszik előtte, s egy bekövetkezendő új árveréskor nem egy könnyen hagyja kisiklani kezéből a haszonbérletet.

4. E haszonbérleti módzat szerint tág tér van hagyva a fogyasztó közönség érdekében szükséges versenynek, az által, hogy minden bor-áros ott szerezheti meg az elárúsítandó bort, hol tetszik és így minél jobb bort veszen s illetőleg áruol: annál inkább növeli saját forgalmát s evvel karöltve járó hasznát. A jó bor-mérés által pedig kétszertelentül fokozódik a fogyasztás mennyisége, a fogyasztás nagyságának által pedig nő a haszonbérleti tárgy értéke. Igaz ugyan, hogy a városi bor-regalet legjobban lehetne értékesíteni úgy, ha azt egyedáruási joggá változtatná át a város, hasonlóan a közlekedési haszonbérlet adandó pálinka-regalere nézve képviselőileg megállított rendszerhez: úgy de ezen haszonbérleti rendszert igen sokan nem tartják czél szerűnek, sem a bor-termelés, sem a bor-fogyasztó közönség érdekében. A t. képviselő testület azonban, ha akarja s jónak látja, alkalmazhatja ez utóbbi, azaz egyedáruási rendszert, a városi pénztár bizonyosan csak hasznát fogja látni.

A kincstári bor-fogyasztási adó kezelésre vonatkozó véleményemet — a t. szerk. ur engedelmével *) — a jövő számban.

P. S.

Országgyűlési tudósítás.

Pest, január 24 1871.

(Vége.)

Horn Ede. Elismeri, hogy a hivatalnokok éltőségét biztosítani kell, mert tudja, közigazgatásunk hirhedt állapotát csakis az idézte elő, hogy a hivatalnokoskodás eddig csak urfias dilettantizmusnak tekintett. A kormány azért nem teljesítheti hivatalnokaival országos köteleit, mert azok nagy száma mellett is ezek nem tesznek semmit, hiszen minél több emberre bízatik valami ügy, annál kevésbé teljesítetik az. — Ellenzi az 1343 hivatalnok újabb alkalmaztatását. Rouher volt a legnagyobb miniszterelnök Franciaországban, s míg ez nagyszerű műveleteit 17 emberrel végzé, nálunk magának a miniszterelnökségnek 30 egyénre van szüksége. — Nem tudjuk mire való a cultus ministeriumban egy 69 személyből álló számvevőség és mit tesz a belügyministeriumban azon 91 hivatalnokból álló számvevőség stb. — Cislajthánia cultusministeri számvevősege, habár ezen ministerium budgetje ott sokkal nagyobb mint nálunk, csakis 4500 ftba kerül, míg nálunk e czélra 70,000 frt fizetetik a hivatalnokoknak. — A kormány ez irányu kérelmét visszautasítani kívánja. A hivatalnoki kart legalább egy negyeddel kisebbíteni kell és a megmaradtakat az ebből megtakarított összegből jobban kellene fizetni.

Canády Sándor. A kormány jelen — szerinte — méltánytalan kívánata csak úgy nem lepné meg, ha az államjövödelmek ennek kiadásait nemcsak hogy fedezik, de felesleget is mutatnak. Minthogy pedig deficitünk lesz, ellenzi a kívánságot.

Kemény Mihály. Csak úgy szavazná meg a hivatalnok szaporítást, ha ezek törvényhozásilag szervezve

*) Szivesen nyitunk tért e kösérdekű kérdés megvitatásának. Szerk.

lennének és képességüket igazolták. — De szükséges volna még akkor is, hogy kedvezőbb pénzügyi viszonyok közt élénk, mint most.

Deák Ferencz. (Halljuk, halljuk!) A jelentésben semmi határozott forma nincs, sem formulázott hat. javaslat nincs hozzá csatolva és úgy csak elvet mondhatunk ki. — Elfogadja a ministeri előterjesztést, sőt a pénzügyi fogalmazókat úgy kívánja fizetni, mint a többieket. — Igaz, hogy még éhhalállal nem halt meg egyik tisztviselő sem, de most nyomorognak ezek. — Képzett hivatalnokot csak úgy kaphatunk, ha azok rendszeres anyagi helyzetéről gondoskodunk. A legszomorubb gazdálkodás az, ha hivatalnokainkat úgy fizetjük, hogy a kormány ezek alkalmaztatásában nem válogathat; pedig ha súlyos tisztviselőket alkalmazunk, úgy ennek árát csakis a szegény sorsu nép adja meg, kik ezek támaszára leginkább szorulnak. A főbb t.-székek fogalmazóinak fizetését is kívánja nagyobbitani, s így a ministeri előterjesztésen is tul megy. Nem helyesli, hogy ezek más ministeriumhoz alkalmaztassanak, mert ezeknek jövőbeli bírákul kell; magukat képezni, azért kéri ezek fizetését is a többi fogalmazókéval egyenlően felemelni. (Helyeslés.)

Simonyi Ernő. Nem helyesli a fizetés emelést, hanem biztosítani kívánja a hivatalnokok sorsát. Veszedelemnek mondja, hogy fiatalágunk csakis hivatalnokká vágyik lenni.

Buday Sándor. A közp. bizottság jelentéseért szólnán, Simonyi br., Horn, Csanády és Simonyi Ernő ellen fordul.

Kerkápoly K. pénzügyér. A kormány csak kötelezettségét teljesítene, midőn nem éppen igen kedvező pénzügyi viszonyaink közt, még is a kért fizetésemelést ajánlja. Szomorúnak mondja, hogy itt a tárgyhöz hozzá szólnak, a nélkül, hogy tudnók miről beszélnek. Kemény szót mondott — tudja, — de fájdalom: tényt igazolt. Ha a tárgyhalmazt a személyzettel hasonlítjuk össze, látni fogjuk miszerint Horn ur állításai is elenyésznek. De tekintünk azon szerencsétlen adótsztre, kinek alig van felényi oly jövedelme is, mint a közp. irodatisztnek. Szakismeretet igénylő hivatalok, minden pályázat dacára, betöltetlenek, mert rosszabbul fizetik a kormánytól, mint másutt. Azt hiszi — ha volna benne gyanusítási hajlam hogy az ellenzék csak azért akarja a kormányt oly olcsó hivatalnokokat adni, hogy legyen miben itészkedhetni. — A deficit ugyan minden évben az előirányzatban meg volt, de a zárszámadásokból eddig még mindig elmaradt. — Kéri a házat, ne kárhoztassák a tisztviselőket a nyomorgásra. (Helyeslés.)

Holnap délelőtt 10 órakor ülés; a mainak vége d. u. 1/2 3-kor.

Pest, jan. 25.

(i. x.) Elnök: Perczel Béla d. e. 1/4 11 órakor megnyitja az ülést.

Napirend: Az 1871-diki költségvetés folytatolagos tárgyalása.

A kormány részéről jelen van: Andrássy Gy. gróf, Festetics Gy. gróf, Kerkápoly K. és Bedekovics S.

A tegnapi ülés jknyve felolvasatván, hitelesített. Elnöki helyettes jelenti: hogy Somssich elnök, néhány napra a fővárost elhagyni kénytelen volt; továbbá több kérvényt mutat be, mit egyes képviselők is tesznek.

Stratimirovits György a belügyért az árvíz által okozott szerencsétlenségek miatt interpellálva, kéri, akar-e a minister ezen balsors enyhítésére intézkedéseket életbeléptetni.

Berzenczey László. A pénzügyér, midőn azt mondá, hogy nem tudja miről szól az ellenzék, ezzel csak is a bizottság előadója ellen fordult, mert itt most arról beszélnek, miről az szövege és a mit tárgyalásra ajánla. A tisztviselők sokasága ellen fordul. Követeli a megyeszervezés végrehajtását.

Andrássy Gyula gróf, kéri a szentesített ujonczozási tjavaslat kihirdetését, hogy az hasonczélra a főrendekhez átküldethessék. Megtörténik.

Wahrman Mór. Az egész jelenlegi vitakozást feleslegesnek, meddőnek mondja. Ezen kérdésnek újabb és újabb feltünése annyi időpazarlást vesz igénybe, hogy ennek értékében sokkal többet veszítünk, mint mennyiben a tisztviselők fizetéseit nagyobbítani akarjuk. A tisztviselők fizetéseit általában is csekélynek mondja. Horn statisztikai adatai kétszertelenné teszik, hogy központi igazgatásunk lehetőleg a legdrágább, s általában arról tanuszkodnak, hogy ezen egész intézmény hiányos. Elfogadja az előterjesztést; de nem szavazza meg a kívánt nagyszámu fizetésemelést.

Csiky Sándor szélsőbaloldali szellemben ellenzi a fizetés nagyobbitást, de általában új eszmét nem mondott.

Szólásra többen felírva nem lévén, csak a bizottság előadója kíván e jogával élni, de előbb az ujonczozási tjavaslatrai jknyvi kivonat hitelesített.

Széll Kálmán. Simonyi br. megjegyzésére azt feleli: hogy a hivatalnokok szaporítása nem most, hanem minden egyes ministerium költségvetésénél tárgyalandó lesz. Mutatja, hogy az 1344 hivatalnok szaporításából alig esik néhány a központra, mert ezen számból kell fedezni minden hiányt, ide érve még a táviradt is.

Elnök: összefoglalva a kérdéseket mondja, hogy a pénzügyi bizottság az 1050 frton alóli némely hivatalnokok fizetéseinek emelését kéri, mihez Deák azt kéri, hogy a bíróságok fogalmazói is részletesen fizetés emelésben.

Deák Ferencz, azt hiszi, minthogy az ő javaslata legtöbb pénzt igényelne, ezt kellene legelőszőr szavazásra bocsájtani.

Ghyecz Ignác. A bírósági tisztviselők fizetés emelése az igazságügyi költségvetésnél lenne megszavazandó.

Kerkápoly Károly. Ha most általános nézetek-

ról akarunk nyilatkozni, úgy most kellene Deák indítványa felett szavazni.

A ház ezt elfogadja s így Deák F. azon indítványa szerint, hogy minden államtisztviselő, ki 1050 frton alóli fizetést huz, kivétel nélkül hol szolgál, fizetés emelésben részesülend.

A lakbérre nézve a ministeri előterjesztés nem; de a közp. pénzügyi bizottság jelentése ez irányban elfogadtatik a többség által.

Azután e bizottságnak a tanintézetekre vonatkozó jelentése került tárgyalás alá:

Várady Gábor határozati javaslatot nyújt be, mely szerint jövőre minden tanintézet költségvetése kizárólag az oktatásügyi költségvetésében vétessek fel, mert most ily intézetek a belügy- s a kereskedelmi ministerium alatt is vannak.

(Vége köv.)

KÜLFÖLD.

(s.) Londoni conferentia. A diplomatai szélesedben, melyet a helyét elfoglalt francia-porosz óriási harc szakitott meg már több hó óta, a londoni conferentia két hó óta sok irányu mozgalmat idézett volt elő, mely monarchiánkat is nagyon közel érdekelte. De úgy látszik csak villámhárítól szolgált az Europa keletén az orosz brutalis fellépése folytán fenyegetőleg meggyült vészterhes fellegek ellen. A kínos vajadások végre megszünték a pictus masculust. Mert valóban nem is lesz az egyébb — minden jel arra mutat — neveléses comediánál, melyet az orosz és porosz despotizmus insceniroz az európai közvélemény elvakítására. Ismételtén fölmerült a hír, hogy Poroszország nem idegen attól, miszerint a béke kérdése is fölvetessék, sőt még azon szerencsében is részesített néhány héttel ezelőtt Fama, hogy épen a magyar-osztrák monarchiának jutott volna a közvetítő magasztos szerepe. Az egész combinatiót azonban koholmányunk bélyegezték a legujabb hírek. Nó természetesen. A tehetetlen diplomata megpróbálta, ha a hatalmas porosz dictatúrával mehetne valamire; világga bocsátotta alázatos, szerény intentióit a békére vonatkozólag s mint szerelmes ifju várja bálványának ajkáról az üdvözítő „igent“, az európai dplomaták is lázasan remegve lesték a porosz nagy-mufti sentióját. Végre eldőrdült a földet, illetőleg diplomatiát rengető „nem“ Bismarck ajkairól s az u. n. hatalmak nyakra-főre sietnek dementirozni. Apa satanes. Ó nekik még eszök ágában se jutott ilyes valamit csak gondolni. Dehogy veszik fel ők a béke kérdését a conferentián.

Hisz nem is tartozik a tárgysorozathoz. S különben is a békekérdés egyedül Porosz- és Franciaország ügye. Szegény Európa! S e dementi óta el is hallgatott a krónika a conferentiáról; egyedül a sajtó, ez éber őre a közvéleménynek, foglalkozik még kissé vele. Jules Favre megjelenhetésének akadályait ismerjük; tudjuk, hogy meg volt ugyan hiva, mint Franciaország képviselője; de nem kapván menlevelet, melylyel Párisból kijuthasson, kénytelen volt a conferentiát várakoztatni magára. Bismarcknak f. hó 16-án kelt Jules Favrehoz intézett jegyzéke, mely egyik leghibebb kifejezése a porosz diplomacia raffineriájának, megismertet az okokkal, melyek nem engedék meg, hogy Bismarck korábbi ígérétéhez képest, melyet Jules Favre az angol külügyminiszter meghívásával egyidejűleg nyert, eszközöljen ki a francia külügyérnek menlevelet. Bismarck szerint egyedüli ok az, hogy t. i. az által elismerné a nemzeti védelem kormányát Franciaország legalis kormányát, a mit pedig nem tehet. Forduljon tehát Favre a katonai parancsnoksághoz, az hiszi nem fogja megtagadni a menlevelet, miután az úgy nem tekinti francia külügyminiszteri minőségét. A mit eként Bismarck zugprokatori politikája megtagadott: a menlevelet a főhadiszállás minden nehézség nélkül megküldte Favrenak.

Páris. Tegnap röviden említettük, hogy mily heves támadásokat intéztek az ultra-republicánusok Trochu ellen, azon Trochu ellen, kinek Páris védelmében annyi érdeme van. Berlín újabb hírek már azt is tudni akarják, hogy Trochu a felmentő seregek vereségéről érkezett tudósítások után lemondott a kormányzóságról.

A párisiak 19-ki nagy kitörését egy német szemtanu következőleg írja le. Trochu a nagy napot megelőző éjjel 100,000 emberrel, s mintegy 100 ágyuval, melyek közt 20 mitrailleuse lehetett — elhagyta Páris s napfölkeltével az egész ötödik német hadtest, valamint a negyediknek egy részét nagy hévvel megtámadta. A francia csapatok Bönigvaltól egész St-Cloudig terjedtek ki. A támadás hírére Versaillesban legott minden talpon volt s az ottani őrség Vaucressen-felé sietett, mint ahol leghatalmasabb volt a francziák ereje. Egyszersmind sürgönyök intéztettek Pièvre és Ignybe, hogy az ottani száz őrség is előnyomuljon. Hasonlóan előnyomultak a Marly Beauregard, Rocquencourt, Chenay, Montreuil, Viroflay és Chavilleben állomásozó ezredek; a német sorok tehát oly szilárdak és tömörek voltak, hogy a párisiak áttöréséről szó sem lehetett.

A francziák a buzenvali erdőn keresztül hatolva akarták a st-cloudi, garchesi és vaucressoni őrségeket visszanyomni, s Ville d'Avrayn és Chesnayn keresztül Versaillesba vonulni. Nem sikerült azonban a párisiaknak a német központot Vaucresson és Garchesnál áttörni s bougivalnál előnyt kivívni s egyedül St-Cloud és Sévres közt vették be a montretouti sánczokat. A párisiak d. u. 2 óráig folyvást nyertek erődtéseket s egyedül a németek kitünő állásainak tulajdonítható, hogy a zárvalokat át nem törték.

A csata esti 6 óráig tartott, midőn ez est beálltával a tüzelés részben megszűnt. A veszteségek negyságát még egyik részről sem lehet tüzetesen tudni. Vilmos császár délután 1 órakor Marlyba rándult s onnan volt szemtanuja a heves ütközetnek s a bombázás vezetését ő maga vette át.

A csatatér legujabb küzdelmeiről még nem bírnak

részleteket, minél fogva egyedül távirati tudósításainkra utalhatunk. Egyébiránt a külső csatátér jellemzésére erős vonást nyújt azon rövid pótlása tegnapi távsürgönyünknek, mely szerint porosz részről ujabban roppant készülétek tétek, a mi még egyfelől azt tanúsítja, hogy a francia hadseregek állása, dacára ujab vereségeiknek, még mindig olyan, mely ellen nagy erőfeszítésre van szükség a hódítók részéről is: addig másfelől megerősíteni látszik azon többször kifejezett sejtelmünket, hogy a háború furiája, még Páris eshetőleges capitulatiója után is, tovább fog dühöngni.

A KELET magán-távirata.

Feleladott Pesten, jan. 27. 11 ó. — p. d. e.
Érkezett: jan. 27. 11 ó. 50 p. d. e.

Bismarck békefeltételei következők: párisi erődöket a poroszok megszállják; a francia sorcsapatok, mozgóörök hadifogságba vitetnek; Páris fegyvertelen nemzetőrök fogják őrizni; Poroszország Elsast, Lothringiát bekebelezi s a hadiköltségek kifizetéséig megszállja Champagnét. Franciaország maga választja kormányformáját. A francziák e feltételeket súlyosoknak tartják s készek végsőig harcolni. Francziák Briemontban a várba eltorlaszolt poroszokat elfogták. Arrast a poroszok megszállták, a mecklenburgi nhg. Caennek megy. Párisban még 23 napi eleg. 35,000 Dijonnál megvert porosz visszavonul. Goeben 19-én 94 tisztet, 3000 katonát vesztett. Gambetta Cherbourghban van.

Rauch bán visszalépett, Bedekovich banná kineveztetett.

Táviratok.

London, jan. 25. Granville elnöklete alatt tegnap konferentiai ülés tartatott, melyen Franciaországot senki sem képviselte.

Berlin, jan. 25. Legujabban roppant mérvű hadikészületek rendeltettek el; főleg löszereket nagy erőfeszítéssel gyártanak. A legutóbbi phalzi területen összegyűjtött s 250 megrakott kocsiból álló élelem-szállítmányt a katonai fedezettel együtt a francitireur-ök elfoglalták. Sedant a porosz mernökök első rangu erődé alakítják át. Poroszország a Maastól keletre eső összes francia terület átadását fogja követelni.

London, jan. 25. A „Times“ Versailles-ból értesül, hogy Favre, a Páris capitulatiójára vonatkozó javaslatokat előterjesztendő, oda érkezett, s Bismarckkal azonnal értekezett. Favre a helyőrség részére tisztességes elvonulhatást követelt; azonban ezen előterjesztéseket el nem fogadhatóknak nyilvánították.

London, jan. 25. A conferentia tegnap e hó 21-éig elnapoltatott. Granville a conferentia ülése előtt s után a francia követtel értekezett. A „Times“ határozottan állítja, hogy Bismarck tegnap óta a porosz békefeltételek feltétlen elfogadását bírja Eugenia császárnő részéről, mibe Napoleon is bele nyugodott. A „Times“ ellene van a Bonapartismus helyreállításának.

A „Morning Post“ mondja: A Favre részére szóló menlevél kiszolgáltatásának megtagadása itt igen ros hatást szült.

London, jan. 25. A „Daily Telegr.“ jelenti: 800 garibáldista Nancy és Strassburg között szét szalasztott egy porosz landwehrosztályt. Nancyban nagy izgatottság uralg. Az elsassi lakosság hangulata aggályos.

Karlsruhe, jan. 25. Kolmar-ban tiltott hírlapok terjesztése miatt számos polgárt elfogtak s a hadi törvényszék elé állítottak. Bitsch helyőrsége három nap előtt sikertelen kirohanást tett.

Genf, jan. 25. A németek Dell-ig hátráltak. A francziák megszállották Pont-de-Roide-ot s Brasolet vezélete alatt Aubevillers-be vonulnak. Csütörtökön még kétezer német és francia sebesült hevert az e hó 15- és 17-diki csatából a Belfort melletti csatátérén. Svájcból orvosi segélyt küldtek oda.

Versailles, jan. 24. A déli hedsereg egyes szakaszai átlépték a Doubs Besangontól délnek, Bourbaki háta mögött. Longwy kapitulált, 4000 fogoly és 200 ágyu esett hatalmunkba.

Berlin, jan. 25. A „Prov. corr.“ jelenti: A német csapatok operatiói északi Franciaországban legközelebb, a második hadsereg jobbszárnyának mozdulataival összefüggésben — a mecklenburgi nhg alatt — még nagyobb kiterjedést és jelentőséget fognak nyerni.

Berlin, jan. 25. Brüsseltől jelentik, hogy gróf Gersion, Trochu hadsegéde, ki 48 órai fegyverszünet végett a porosz főhadiszállására küldetett,

azon megbízást nyerte volna, hogy szerezzen magának értesülést az iránt, hogy mikép fogadnák az ellenséges főhadiszálláson a fővárost ostromló csapatok eltávolítása iránti ajánlatot.

NAPI HIREK.

— A kolozsvári helyőrség tisztjei számára Hantl, tábornoki őrnagy és a katonai földirati-osztály egy főhadnagya, előadásokat tartanak, a hadvezérlés és a földmérésből mely előadásoknak az összes tisztikar képezi szorgalmas hallgatóságát.

— Az „Erd. prot. Közlöny“ 4-ik száma, mely az eddigiekhez méltó tartalommal jelent meg, Sári László ismert jeles tollából hoz egy Viveremilitare estfölriratu cikket, melyben az egyházi orthodoxiát ostromozza s felhívja ama lapot a „gyökeret vert tévelyek és bemohosodott előítéletek elleni küzdelemre.“

— A „Nagyvárad“ 18-iki száma egy Szilágy-Somlyóról keltezett és Stern Jabab aláírással jegyzett levélben egy botrány-cikket közöl. A közlemény szerint a nevezett izraelita e hó 8-dikán Sz. Somlyó és Nagy falu közt két rosz gebéjével s terhes szekerével haladván egy négylovas kocsival, kitérés i gyekezete dacára, összeakadt, mire a kocsiban ülő gr. Bánffy Béla, Kraszna-megye főispánja, a kocsiból kiugrott volna és állítólag Stern Jakabot fölpofozta, szakállát kitépte, „gaz, tolvajszidónak“ összeszidta s jól elverve az útfélen hagyta volna. Később két lovas pandur Sternt Somlyóra bekísérte gyalog, 7 éves kis fiát pedig a szekérről otthagyták az országúton a nagy hidegben, míg esti 10 órakor, két előkelő kereskedő kezességére, fogságából kibocsátották a somlyói városkapitánya által a levél állítása szerint. E tett valóban brutálítás — lenne, ha igaz lenne; gr. Bánffy Béla azonban fölkiért bennünket annak kinyilvánítására, hogy az igaz, hogy Stern Jakab szekere kocsijával összeakadt, de ő sem föl nem pofozta, sem be nem záratta, jelentvén egyszersmind, hogy a hazug-cikk írója ellen sajtó-pört indít.

— Casino-bál. A maros-ludasi társalkodó s a maros-bogáti olvasó-egylet saját javukra Maros-Ludason bálokat rendeznek f. év. február hó 4-én s 18-án.

— Nagy democrata lehet a „Tanár egylet Közlönyének“ referense, mert a történelmi társulat közelebb tartott gyűléséről egyebek közt így emlékszik meg: „A kolozsvári történelmi bizottság november 13-diki jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy vala mi Macskásy Ferencz nevű erdélyi nemes, családjának levéltárát kész a társulatnak kutatásul átengedni.“

— Népoktatási viszonyaink. A közoktatásügyi miniszterium a népoktatás állapotáról érdekes adatokat tett közzé, melyből a következő adatokat tartjuk megemlésté méltóknak. A királyhágón innen a tanköteles gyermekeknek 40%-ja jár iskolába; az iskolázottak közül jól tud írni, olvasni 15 $\frac{1}{2}$ %; Erdélyben 349 községben semmi iskola sincsen. és 1924 községben van 2654 iskola; Erdélyben 281 község gyermekei a szomszéd község iskoláját látogatják. Erdélyben egy $\square$ mfe 2 $\frac{2}{10}$ iskola s 1000 lakosra 1 $\frac{263}{1000}$ iskola jut; van itt továbbá 3166 rendes, 264 segéd tanító (közöttük 25 tanítónő); Erdélyben 356,063 tanköteles és 151,074 tényleg iskolába járó gyermek közül 104 tanköteles és 44 tényleg iskolában járó jut egy tanítóra. Azonban maga a jelentés beismeri, hogy a közölt adatok a valóságban sokkal kedvezőtlenebbek mint a papíron; hogy miért, arról a jelentés sem szól. De még ily arányban is elég kétségbejétk!

— A német tudósok közt számosan vannak, kiket a porosz fegyverek győzelme nem vakít el annyira, hogy ne lássák, miként Németországnak ügyei nem épen úgy fejlődnek a mint ezt ennek érdekei kívánák és a hazafiak nagy száma remélte. Gervinus épen most teszi közzé „Geschichte der deutschen Dichtung“ című nagy jelességű munkájának ötödik kiadását s előszavában Grimus testvérek Dahlmannról, kinek az előbbi kiadás ajánlva volt, megemlékezőn, imígyen szól: „Ők az 1870-iki harzi eredményeket nem tartották volna azon óriási szivacsnak, mely a mély elégtelenséget Németország belviszonyai fölért egyetlen egy mozdulattal eltörölné; mert bármily bannulatosok is ezen eredmények: annak, ki napjaink történetét nem a mai nap szemével, hanem a történetével nézi, kiszámíthatatlan veszélyekkel megtöltöttek látszanak, mert oly utakra vezetnek bennünket, melyek népünk természetével, és mi még rosszabb, korunk természetével homlok-egyenest ellenkeznek.“

— „Menj el!“ „Ne menj el!“ E czim alatt közli a „Nagyvárad“ a következő érdekes esetet: A tegnapielőtti álar-czos bálból lehetetlen még el nem mondanunk a következő eseménykét, mely ha mást nem is, defeltűnteti azt: mennyi buzgalmat fejtett ki Mezey Mihály ur, hogy minél több pénz szedhessen össze a szent célra. — Carr angol mérnök kis leánykái egy képet ajándékoztak fel hogy az a sebesült francia bácsik javára elárvereztessék. Szünóra alatt Mezey M. ur kezébe veszi a képet s megindul a teremben: „Ez a kép 15 frt, ki ad többet érte?“ „Tizenhat,“ szólal meg valaki. „Ez a kép 16 frt., ki ad többet érte?“ Itt meg állott az ígérlet, de a licitáló tovább hirdette az árat, összevissza járván a termet. „Ki ad többet érte!“ Ugyan menjen el már „Miska bácsi“ azzal a képpel, itt egy forint, ha elmegy.“ „Ide vele, jó lesz a francziának.“ — A forint kiszorítottatott. „Ne menjen el azért se“ mondá két ur „ha nem megy el, mi is adunk egy-egy forintot.“ „Köszönöm, jó lesz a francziák részére.“ „A kép 16 frt. ki ad többet érte?“ „Tizenhét frt.“ — A 17 frtot Des Echerolles Kruspér Sándor fizette ki érte. Az igénytelen képcske e szerint 20 frtot jövedelmezett az ügyes árverelés által.

— Porosz dolgok. A „Kölnische Zeitung“-nak írják Stettinből: A helyőrségi legénység mind eddig még nem kapott köpenyegeket, mivel sehol sem kapható a hozzá való posztó; minden gyár teljesen kiürült. — Egy paraszt fogadott, hogy nem fogják behívni a helyőrségi zászlóaljhoz,

mivel már 52-ik évében van: de fogadását vesztette, mivel a hadseregbe lépett, amár özvegy ember és gazdasága távolléte alatt sokat szenved. Zülchowban egy 63 éves ember késznek nyilatkozott a helyőrségi zászlóaljba lépni és ajánlata elfogadtatott.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez a „Néptanoda“ című félhavi lap első száma. E lapocska már második évfolyamát éli és így azt kellene mondanunk, hogy életre való; mindannak dacára mi ellenkező véleményen vagyunk. Ha valaki pártolja a népoktatás ügyet, úgy mi bizonyára azok közé tartozunk, kik azt tehetségek szerint ápolni igyekeznek, azonban meggyőződésünk az, hogy az erők oly roppant szétforgácsolása által, mint a milyent most a tanügyi hírlapirodalomban tapasztalunk, nem teszünk nagy használatot e nemes czélnak.

— Főpapjaink római látogatásának egy örvendetes eredménye van ránk nézve. Az ott levő négy Corvin-codexről fényképezés útján diszlapokat készítették s 50 példányban sokszorosítva, egy-egy példányt a királynak, József főherczegnek, Andrássy és Eötvös minisztereknek, történelmi egyleteinknek és az országos könyvtárnak küldtek meg. A szöveget Rómer Flóris írta hozzá. A képek között, melyeket Verzachi Henrik, római fényképész készített, Mátyás királynak és Beatrix királynénak három képe van. A beces mű egy példányát mint az Athenaeum remeklést, a londoni kiállításra küldik.

KÖZGAZDASÁG.

— A Victoria biztosító-társaság egy angol jelentékeny cégtől azon felszólítást kapta, hogy üzletét terjessze ki Angolországra, s képviselével bizza meg, miután biztosan hiszi, eltekintve a társaság jó hírétől, maga a név a királynéját szerető angol népnél nagyszerű üzletre nyújt biztosítékot.

— Azon ötletből, hogy legközelebből is megtörtént, hogy a Küküllőmentéről a marosparti vásárookra igyekező iparosok a Maros partján arra ébredtek, hogy a folyam zajlása miatt a kompokon át nem szállították, s így vissza kellett térniök; többfelőlről felmerült és sürgetik, hogy a kormány intézkedjék, hogy Tövis táján a Maroson állandó hid építtessék. Minek rég eljött volna ideje.

— A helybeli ipar- és kereskedelmi kamara folyamodott, hogy az itteni postahivatalnál a személyzet szaporíttassék, hogy az által mind a közlekedést gyorsítani, mind a bevétel értéket szaporítani lehessen. Ha tekintjük, hogy a vasúti közlekedés megnyílása alkalmából a posta berendezése, s az indulásokhoz alkalmazkodására mi sem történt, a zugolódó közvéleménynek adunk kifejezést, a midőn az iparkamara ebbeli fellépését készörömet támogatjuk. Ha postaállomásunk személyzetét s berendezését csak a szebenivel hasonlítjuk is össze, mely forgalmára nézt a miénkkel ma már nem mérkőzhetik, a kormány ebbeli intézkedését bizonyosnak kell tekintenünk.

— Egy Pilisről kiindult útas beszéli azon élményeket, a melyeken Kolozsvárig a vasúti primitiv berendezés miatt át kellett mennie. Azt, hogy Pilisen az első, Czeglédén a második, Nagyváradon a harmadik jegyet kellett váltania, fel se vette; de nem teheté, hogy fel ne vegye azt, hogy Váradtól Kolozsvárig a lélekvesztő úton a vezető személyzet teljes ittas állapotban tette szolgálatát.

— Az új 5 frtos államjegyek mintarajza Hansen és Eisenbergertől, már elkészült s a közös pénzügyminister jóváhagyását megnyerte. A minta most még a magyar és az osztrák pénzügyminiszterekhez küldetik véleményezés végett s aztán megkezdetik a munka. Az új jegyek számára készített papiros különféle óvó-intézkedéssel van ellátva a hamisítás ellen; a paritás kitüntetése végett pedig Ausztria és Hungaria alakjai, továbbá az osztrák és magyar czimer láthatók a jegyeken.

— A keleti marhavész f. évi január hó első felében beérkezett hivatalos jelentések szerint is, Erdélyben hunyadmegyei Nuksora és Alsó-Szálláspataka községekben uralgott, hol az 1662 darab szarvasmarha létszámból 50 udvarban, a vész kiütésétől kezdve 286 darab betegedett meg, ezekből 165 meggyógyult, 120 elhullott és 1 darab f. évi jan. hó 15-én mint beteg, ápolás és zár alatt maradt. — Magyarországon a vész ez időközben nem merült föl.

— A porosz kormány azon rendeletét, hogy francia kereskedelmi hajókat nem foglal el, f. hó 12-én visszavonta.

— Franciaországban a váltókra szóló moratoriumot ismét meghosszabbították, akép, hogy a m. évi ang. 15-ke előtt kiállított váltók lejáratá 5 hóval, az oct. 14-ke előtt kiállítottak lejáratá 3 hóval lett meghosszabbítva.

Gabona ár Kolozsvárt jan. 26-án 1871.

(Alsó a. mérő, középpár.)

Tisztabúza 5 frt. 54 kr. Elégybúza 3 frt. 90 kr. Rozs 3 frt. 42 kr. Árpa — frt. — kr. Zab 2 frt. 20 kr. Törökabúza 3 frt. 64 kr. Pityóka 1 frt. 66 kr. Marhahús fontja belváros 21 kr. külvárosba 21 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 26-kán 5% Metalliques 100 frt 58.60. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 67.75. 1860. Kölcsön 96.10. Bankrésztvény 724. Hitelintézeti részvény 200 frt. 255.20. London 10 ft. st. 100 frt. 23 $\frac{1}{2}$. 124.25. Ezüst 122. —. Cs. kir. arany 5.86 —. Napoleondor 9.96 $\frac{1}{10}$.

Urbéri kötvények: Magyarországi 77. —. Temesi 74. — Erdélyi 75. —. Horváthországi 83.50.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Beküldetett.

67

Egy betegség sem képes a delicat Revalesciére du Barry-nak ellentállani, a mely gyógyszer és költség nélkül minden gyomor, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajokat, gümőt, aszkórt, mellszorulást, burutot, emésztéshányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzúgást, émelygést és hányást még a terhesség alatt is, bűgyfeszít, bűskomorságot, sorvadást, csúzt, köszvényt, sárgaságot gyógyít. — 72,000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel dacolnak, áll rendelkezés

re, melyekből kívánatra kivonatok ingyen szolgáltatnak. Taplálóbb a húsnál, s úgy felnőttek mint gyermekeknek 50-szer megakartja a gyógyszerékárát. Tekintetes úr!

Glainach, július 14. 1867.

Önök Revalesciére-jét, a melynek borzasztó gyomor- és idegbajomban, isten után egyedül köszönhetem életemet, reggelitől még tovább is használni akarom, s kérem ts. urat, hogy nekem postai utánvét mellett egy 2 fontos szelenczét küldeni sziveskedjék. Legőszintebb tisztelettel a tekintetes úr, hálaköteles szolgálja Godez János, a glainári plébánia provisor. U. p. Unterbergen Klagenfurt mellett.

1/2 fontos bádóg szelenczékben 1 frt 50. 1 1/2 frt 50 kr. 2 1/2 frt 50 kr. 5 1/2 frt 10 frt —.

Revalesciére csokoláde táblákban:

12 eszézere 1 frt 50 kr. 24 esz. 2 frt 50 kr. 48 esz. 4 frt 50 kr. **liszt alakban** 12 esz. 1 frt 50. 24 esz. 2 frt 50 kr. 48 esz. 4 frt 50 kr. 120 esz. 10 frt — kr.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécs-ben, Wallfischgasse 8. Pesten Török-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoutte során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 szám, bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2 szám a zálogintézetnél, és mindenütt postai utánvét mellett.

Hallatlan olcsó árak.

(16)

(9-*)

Fársangi cikkek!

A legcsinosabb legyezők,
bouquet tartók,

világszerte divatos

aczel- és talmi arany-ékszerek,

a melyek csillámlásukban a legvalódibb ékszerrel
vetekednek;

mindenféle álarczok,

Füzértáncz (Cotillion) jelvények,

legjobb illatszerek, szappanok, hajkenőcsök,
fogporok és pépek

a „nagy Bazár”ban

a legnagyobb választékban kiállítvák, melyek megtekintésére
tisztelttel felkéri a t. cz. n. érd. közönséget

CSAPÓ SANDOR.

Diszes kirakat.

(3)

(7-*)

nagy választékban
és ritka csinnal kiállítva
kaphatók:

Stein János

COTILLON

füzértáncz-jelvények.

-ORDEN

újjonnan nyitott
papir-kereskedésében

Kolozsvártt

Főtér 2-dik szám.

Kolozsvártt **Stein J.** Pesten **Mach** és **Stein**
könyvkereskedésében kapható:

Deák Ferencz-Adomá

Ára 1 frt 20 kr.

Kemény Zsigmond tanulmányai.

Kiadja Gyulai Pál. 2 kötet. Ára 4 frt 60.

Tompa Mihály összegyűjtött költeményei.

Kiadták barátai. 6 kötet.

Füzve 7 frt 20. Diszkötésben 12 frt.

LOTHAIR.

Regény. Irta Disraeli B. 2 kötet. Ára 5 frt.

Lecoq-ur Orcivalban.

Regény. Irta Gaborian Emil. 3 kötet. 3 frt.

Szépirodalmi dolgozatok és szónoklatok a forradalom előtt és után.

Irta Szemere Bertalan. Ára 2 frt.

Elbeszélések

Beöthy Zsoltól. 8-rét, 259 lap. Ára kötve 1 frt. 60 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel Stein Jánosnál.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

Karaffa és az eperjesi vértörvényszék.

Történeti korrajz. Irta K. PAPP MIKLÓS.

Második bővített és javított kiadás. 2 kötet. Ára 2 frt

Gr. Széchenyi István

„BLICK”-jének magyar fordítása.

Közli K. PAPP MIKLÓS.

Három kötet. Ára 3 frt.

Magyar szabadság harcz története 1848—49.

Irta VARGYAS ENDRE.

4-rét, 468 lap, számos fametszettel. Ára 4 frt.

A királyföldi viszonyok ismertetése.

Irta JAKAB ELEK. Ára 1 frt 60 kr.

Magyarország teendői a csalhatatlanság kimondása után.

Irta BOCSKAY BRUTUS. Ára 80 kr.

A magyarok őselei, hajdankori nevei és lakhelyei.

Eredeti örmény kútfók után. Irta Lukácsy Kristóf.

Nagy 8-rét, (X. 254 és XXIII lap.) Ára 4 frt.

A magyar váltófog kézikönyve.

Az 1840: XV. t. cz. 1 r. és az 1844: VI. t. cz. nem különben az ezeket kiegészítő rendeletek alapján, különös tekintettel a felsőbb törvényszékek elvi megállapodására. Irta Apáthy István jogtudor sat.

Nagy 8-rét, XII. és 240 lap. Ára 2 frt 40 kr.

Formai észtan, nyilvános tanítás és önkéntes tanítás céljából.

Irta Dunay Ferencz.

8-rét, XVI. és 312 lap. Ára 1 frt 80 kr.

Vázlatos magyar irálytan,

különös tekintettel a levélírára, prózai és költészeti példatárral, valamint irály feladványokkal.

Leánytanodai és magán használatra. Irta Mihálfi József tanár.

8-rét, XVI. és 307 lap. Ára 1 frt 20 kr.

Az ember élettanának kézi-könyve.

2-dik teljesen átdolgozott kiadás. Irta dr. Wundt Vilmos.

Magyarra fordította dr. Török Aurél.

Második rész: 97 szövegbe iktatott fametszvényekkel.

Nagy 8-rét, VIII. 321—656 lapig. Ára 3 frt

A teljes munka ára 6 frt.

Csemegék

kisebb gyermekek számára;

melyekkel családok- kisdédvők- és elemi tanítóknak kedveskedik

GÁSPÁR JÁNOS

tanfélélyelő.

Harmadik javított, 9 beszély- és 170 vers-csemegével bővített kettős kiadás; névszerint:

egyik íróvelinre nyomott diszkiadás, 2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és 23 fametszésű képpel, 20 1/2 nyolczadrét iv, diszes borítéku keménykötésben 2 frt 60 kr.

másik szép fehér papiru népies iskolai kiadás, 2 fekete könyomásu képpel, 20 nyolczadrét iv, csinos borítéku kemény kötésben csak 1 forint.

Midőn a „Magyar- olvasókönyv”-éről hazaszerte dícséretesen ismeretes t. szerzőnek fennevezett, s utóbbi tökéletlenebb kiadásukban is mind az ítéset, mind a szülők és tanítók, mind a kedves kisdédek részéről oly meleg részvételt fogadott kedvencz művet, egyszersmind az Olvasókönyv előcsarnokát, megíjodott s egyharmadrészből bővített, illetőleg számos gyönyörű képpel illusztrált alakban újra világ elé bocsátjuk: elégnék veljük csak röviden érinteni a t. szerző vezérelveit s könyvtünk gazdag tartalmát. — Szerző lélektani igazságnak tartja, hogy csak az ragadja meg a gyermek szellemét, mi saját kedélyvilágából van merítve, érzékelhetőleg és derűlten előadva; mi magában is érdeklél bir, és egyszersmind a felnőtteknek is kedves olvasmány. Mert nagy tévedés ám azt hinni, hogy a mi a felnőtteknek unalmas, éldelhetlen (mint sok gyermek-beszély és verselés), az a kisdédek költőies kedélyének éppen jó!! A gyermeknek mindenben csak a legjobb a jó.

Ezen elvek világánál tanulmányozá szerző a hazai és külföldi gyermek-irodalom termékeit s a magyar nép ajkán forgó gyermekmesék-, dajkarimeket, játékok- és dalokat. És ezeknek gyöngyeiből s ezeknek szellemében dolgozva néhány szakérő barátja közremunkálásával, nyújt jelen gazdagon meg bővített kiadásukban 91 beszély-csemegét, megannyi kedélyes gyermektörténetkét, s 476 verses-csemegét. Ez utóbbiak közt van 40 dajkarim, tréfa enyelgés; 23 ölben és térdén tartott kisdédek játékrime; 20 altató és bölcsődal; 43 állat és egyéb természeti tárgy; 37 hangutánzás; 44 vegyes gyermekdal; 79 játék és játékrim; 19 évszaki dal és festés; 33 mese és rege; 49 beszéd- és emlékgyakorlat; 35 vallásos hang és ima; 53 talány és találos kérdés.

A gyermekszoba, a családi tűzhely, a kisdédvödök és az elemi s néptanodák kezdő osztályai a maga nemében egyetlen — s a népies kiadásnak lehető csekély árszába mellett a szegényebb sorsuak által is megszerezhető — kuforrást találnak itt, melyből ártatlan kisdédeknek a csecsemőkön kezdve, egész két éves korukig, a legegészségesebb kedélyes és magyar táplálékot merithetik, s valamenynyit oly modorban, a mint éppen elbeszélni kell.

Stein János, kiadó.